

Jag skiter i Judy Garland

Gestaltande arbete till C-uppsatsen *Den homosexuella mannen i tragedi och melodram. En jämförelse av homosexuell identitet och genre i teaterpjäserna The River and the Mountain och The Boys in the Band*

Daniel Mårs

Gestaltning

Kultur och Medier

Examensarbete i Kulturvetenskap 5 hp

Konst, Kultur och Kommunikation (K3)

Malmö Högskola

Vårterminen 2013

Handledare: Boel Gerell

Examinator: Ann-Sofi Ljung Svensson

Jag skiter i Judy Garland, den gestaltande delen av mitt examensarbete, består av tre texter:

- 1) En synopsis och idépresentation till en pjäs där jag använder mig av karaktärerna i *The River and the Mountain* och *The Boys in the Band* och undersöker motsättningen mellan tragedi och melodram, essentialism och konstruktivism.
- 2) En ”tyst scen” där kropp och homosexuellt begär, något jag anser saknas i representationen av Samson i *The River and the Mountain*, gestaltas genom hur karaktärerna rör sig fysiskt i rummet.
- 3) Två monologer som gestaltar ett tidigt minne av homosexuellt begär respektive en sexuell relation mellan två män.

1)

a)

Den 18 Maj 2013 skjuts Mark Carson till döds i Greenwich Village, New Yorks gaykvarter. Mark dör på trottoaren bara några hundra meter från Stonewall Inn, den bar där homosexuellas uppror mot polisen utspelades i juni 1969. Detta är starten på en serie mord som ska lamslå stadens homosexuella under sommaren. Morden utlöser även en våg av andra hatbrott och trakasserier vilket förvandlar den tidigare fristaden till ett fängelse.

Michael har barrikaderat sig i sin lägenhet i hjärtat av Greenwich Village tillsammans med sina vänner; Donald, Harold, Emory, Bernard, Hank och Larry. Det är Harolds födelsedag och männen gör sitt bästa för att anordna en födelsedagsfest.

Till lägenheten kommer Samson, killen som Donald nyligen har börjat dejta. Samson är ursprungligen från Uganda men flydde för några år sedan till USA efter att ha blivit dödshotad, en konsekvens av de allt hårdare kriminaliseringarna mot homosexuella i landet. Detta är första gången han träffar Donalds vänner och under födelsedagsfirandets gång uppstår missförstånd och konflikter, speciellt mellan Samson och den feminina Emory, som anklagar Samson för att vara ”straight acting” och förakta gaykulturen.

Vännerna är ett sammansvetsat gäng och snart har de motsättande åsikterna och sätten att uttrycka sin homosexualitet på resulterat att alla, även Donald, vänt sig emot Samson. Samson

ses som en förrädare, någon som inte står upp för homosexualiteten och dess kultur i en situation när homosexuella är extra utsatta.

Utanför lägenheten hörs sirener och människor som skanderar homofobiska slagord. Stenar kastas mot fönstren och någon försöker ta sig in genom den barrikaderade dörren. Samtidigt som hoten utifrån ökar stiger även konflikterna och den hätska stämningen inne i lägenheten.

Pjäsen slutar under tumultartade former där Samson dödas av de andra männen. När männen stannar upp och inser vad som hänt hörs även tystnaden utanför. Plötsligt ringer det på dörren och när Michael öppnar står där en polis som berättar att mördaren nu är gripen och att en stor insatsstyrka beordrats in för att skydda området. Greenwich Village ska återigen vara en trygg plats för sina homosexuella invånare.

Med denna pjäsidé vill jag leka med genrerna tragedi och melodram. Handlingsutvecklingen är tragisk och Samson kan, precis som i *The River and the Mountain*, ses som en tragisk hjälte. Samson menar att homosexualiteten inte påverkar hans maskulinitet eller betyder att han känner till och/eller deltar i någon form av gaykultur, en ståndpunkt han dör på grund av. De övriga karaktärerna använder sig dock av mer melodramatiska och kulturella uttryck.

Jag vill även sätta *The Boys in the Bands* handling i en modern kontext. Det kan vara lätt att se kriminaliseringen av homosexualitet som ett problem som finns i så kallade u-länder, till exempel Uganda, men homofobi och hatbrott är ett globalt problem. Mordet på Mark Carson, som inspirerade mig till idén, är en verklig händelse och flera homofobiska incidenter har inträffat i Greenwich Village den senaste tiden. De rättigheter och den relativa acceptans den västerländska gayrörelsens kamp inneburit betyder inte att dessa rättigheter är en självklarhet och att de inte fortfarande behöver försvaras och kämpas för. Vi lever på vissa sätt i ett mer accepterande samhälle men det är ändå ett samhälle där homofobin är utbredd, där homosexuella väljer att inte komma ut i rädsla för att kastas ut från sina familjer och där homosexuella diskrimineras, förföljs och dödas. Uppdelningen av vi (till exempel USA) och de (till exempel Uganda) visar sig också i att gaykulturen ofta är västcentrerad, ett perspektiv som är värt att kritisera.

I denna pjäs vill jag även belysa de motsättningar som finns inom den homosexuella gruppen. Då jag själv är homosexuell stöter jag ofta på åsikter som tyder på att till exempel Pride-paraden, schlagerfestivalen och dragshows nedvärderas av homosexuella män, samtidigt som det uppenbart är en del av gaykulturen. Detta på grund av att det anses spä på den stereotypa bilden av homosexuella män men även, tror jag, att det ses som feminina uttryck. Jag upplever jag också att det är det maskulina som premieras över det feminina inom

gruppen homosexuella män. Att som homosexuell man vara feminin och "fjollig" ses inte, eller framställs åtminstone inte, som åtråvärt medan att vara maskulin och "straight acting" ses som sexuellt attraktivt och går dessutom emot den stereotypa uppfattningen. Det finns alltså en konflikt mellan idén om att inte vara för "böig" (och på så sätt skydda sig från homofobi) och den kultur som tilltalar just bögar. En situation där den mer maskulina homosexualiteten kritiseras skulle därför vara intressant att utforska i pjäsen.

Pjäsidén kan även ses som en kritik mot David M. Halperins teori om att homosexuella män bör representeras i melodram. Här framträder en bild av att det är lika problematiskt att representera en maskulin homosexuell man i melodramen som det är att gestalta en feminin homosexuell man i tragedin.

b)

SAMSON: *(ser ut genom det stängda fönstret)* Jag kan inte fatta att det här är New York.

EMORY: Honey, you're not in Kansas anymore!

SAMSON: Kansas? Nej, jag är från Kampala...

De andra skrattar trött.

EMORY: Men raring! Kansas! You're not in Kansas anymore?

Samson är tyst. Donald hostar.

EMORY: *Trollkarlen från Oz?* Hallå? Du har väl sett *Trollkarlen från Oz*?

DONALD: Klart han har! Det har du ju Samson!

SAMSON: Vilken då?

Emory ställer sig upp, höjer händerna.

EMORY: *Trollkarlen från Oz!* Judy Garland!

SAMSON: Ja henne har jag hört talas om.

EMORY: Hört - ! HÖRT TALAS OM?!

MICHAEL: Andas Emory!

EMORY: DU HAR *HÖRT TALAS* OM JUDY GARLAND?

MICHAEL: Kan någon göra en drink till Emory?

Larry reser sig och går ut i köket.

BERNARD: Ge henne en solfjäder också!

EMORY: Ja och lägg i ordning kuddarna för snart svimmar mamma!

DONALD: (*till Samson*) Du vet vilken det är, du måste ha sett den nån gång... den är ju omöjlig att missa, de visar den hela tiden! Har vi inte sett den hos mig till och med? Det är ju när Judy, eller... det är när Dorothy precis kommit till Oz och säger till Toto: "Toto –"

EMORY (*som lyssnat*) & **DONALD:** " – I've a feeling we're not in Kansas anymore."

EMORY: "We must be over the rainbow!!!"

Emory faller med en dramatisk gest ner på kuddarna i soffan.

Larry kommer in från köket med en paraplydrink som han ger till Emory.

LARRY: Madame.

EMORY: Merci beaucoup ma chérie.

DONALD: (*Till Samson*) Jag vet... jag vet att de är lite... ja, *mycket*... men vi kan ju inte gå härifrån, så det vore bra om du... ja, om du bjöd till lite...

SAMSON: Bjöd till? Du vill att jag ska bjuda till?

DONALD: Samson –

SAMSON: Du vet att jag hatar såna där... såna... fjollor!

DONALD: Fjollor?! Du pratar om Emory, som du precis träffat... så du ska kanske lugna ner dig lite? Va? Och vadå fjollor, det är väl det vi är? Alla där ute kallar dig i alla fall det, så sluta vara så jävla stolt och... straight acting hela tiden!

EMORY: *(som hört det sista)* Försök säga "straight acting" med en kuk i munnen!

Bernard, Larry, Hank och Michael säger alla "straight acting" som att de har något i munnen.

SAMSON: Äh håll käften era – era jävla - !

EMORY: *(reser sig och går mot honom)* Oj är hon arg?

SAMSON: Jag fattar bara inte varför du... varför du måste vara så... så uppenbar!

EMORY: Nej men åh förlåt! Ska tänka på det till nästa gång! Bli en snäll bög som ingen skulle kunna ana något om, smälta in på jobbet och släkträffarna, jo det ska jag minsann göra! Vilken lycka för alla! Hör alla det nu? The queen is dead boys!

DONALD: För helvete Samson!

EMORY: Låt henne vara arg Donald!

MICHAEL: Sätt dig Emory!

SAMSON: Kalla mig inte "henne"! Jag är man, fattar du?! Har alltid varit, kommer alltid vara. MAN! HAN! Kan ni fatta det? Det är såna som du som – som – som... din jävla - din jävla –

EMORY: Please, call me Dorothy, dear.

SAMSON: Och du, jag skiter i Judy Garland!

EMORY: Hörrudu! Det var Ms. Garlands begravning som gjorde att transorna var ledsna och arga den där kvällen när polisen stormade Stonewall. Nu fanns ingen som beskyddade oss längre, så vi fick göra det själva!

HANK: Och se hur långt vi kommit...

EMORY: Tänk på det nästa gång du drar henne i smutsen!

SAMSON: Vi går, jag går nu... Donald, jag -

En skottsälva hörs utanför.

2)

Ett mörkt rum.

Två ögon tänds i mörkret. Snart lyser flera ögonpar upp runt om i rummet. De ser mot de första ögonen en stund innan de slocknar och lämnar de två ögonen ensamma igen.

Ljuset går upp och visar Samson ensam i ett kallt rum. Han är varmt klädd i jeans, skor, tröja och en tjockare jacka. Ändå ser vi att han fryser. Han huttrar och försöker förgäves att värma sig själv. Istället för att klä på sig mer börjar han dock klä av sig. Skorna, jackan, byxorna, tröjan, ända ner till kalsongerna. Ju naknare Samson blir desto varmare och bekvämare blir han. Han står stilla ett tag, andas och börjar slappna av. Vi ser hur hans andning blir djupare och djupare, den rör sig från bröstet ner i magen.

Plötsligt är det som att något sticker till på Samsons kropp, som ett insektsbett eller något vasst. Han slår till men istället sticker det till på en annan del av kroppen. Samson slår men sticken verkar komma tätare och tätare. Snart slår han överallt på sin kropp – i ansiktet, på benen, ryggen, under fötterna... För att komma undan börjar han springa, snabbt, och snart verkar det som att sticken försvinner. Samson springer allt lugnare och saktar snart ner till

gående, en normal och lugn promenadtakt. Efter ett tag slår han av ytterligare på takten, går saktare och saktare tills han rör sig som i slow motion. Till slut har Samson stannat helt och stelnar i den positionen.

Ett pulserande ljud. Ljuset går snabbt ner. Ljudet övergår i musik.

Samsons ögon tänds. Ett annat ögonpar dyker upp längre bak i scenbilden, bakom Samsons rygg. Ögonen börjar sakta närma sig Samson. Rytmen i musiken blir hetsigare samtidigt som ljuset går upp igen. Vi ser snart att den som närmar sig är en man, precis som Samson enbart klädd i kalsonger. Han stannar tätt bakom Samson och musiken tystnar tvärt. De två männen andas först i otakt men lyssnar in varandra, känner av varandras kroppar, och andas snart i samma takt. Mannen lägger sina händer på Samsons axlar och börjar massera. Han låter sina händer glida från axlarna och ner över Samsons rygg, vilket gör att Samson ryser till och hans överkropp faller framåt. Mannen ryggar tillbaka, som av att ha fått en elektrisk stöt och de två fryser i sina positioner under några sekunder.

Musiken kommer tillbaka och ljuset ändrar färg. Från sina positioner börjar Samson och mannen röra sig, Samson långsamt och tungt och mannen mer snabbt och ryckigt, kvar i känslan som de stannade i. Dessa rörelser utvecklas till en dans där de två männen inspireras av varandra och musiken. Dansen är alltigenom abstrakt men får efterhand en alltmer sexuell innebörd. Samson och mannen smeker och utforskar sina egna kroppar, ger ifrån sig ljud som när de blandas med den andras mer och mer liknar en sång.

Dansen slutar tvärt med att männen slår ihop, vänder sig mot varandra och kysser varandra passionerat och länge. Samtidigt stängs musiken av. I några sekunder betraktar vi de kyssande männen innan ljuset släcks. Rummet blir återigen svart men vi kan fortfarande höra ljudet av deras kyssar och stönanden. Runtomkring de två männen tänds ögon som betraktar dem.

3)

a)

Simon är den första. Det är krig och alla leker i det där... det där som säkert egentligen inte är mer än ett buskage, men det känns som en hel skog. Träd, stigar, mörk jord, rötter. Jag smyger på de andra... gömmer mig. Jag... nej jag kan nog inte säga hur det egentligen ser ut... Det är i alla fall krig. Nåt slags krig, och helt plötsligt är jag och Simon ensamma på en av stigarna. Han har kommit på mig. Simon är mycket bättre på att smyga än vad jag är och nu har han hittat mig, överrumplat mig och lyckats brotta ner mig på marken. Han sitter gränsle på mig och håller fast mina armar (*håller armarna över huvudet*), hårt, ett fast, hårt grepp så att jag inte ska kunna rymma, inte komma loss. Det är ju krig, nåt slags krig, och vi är i olika lag. Han måste hålla fast mig så att jag inte kommer undan. Men jag kan inte, det är som att... jag inte kan. Så jag ligger bara där, på rötterna, i jorden, och tittar på honom. Han har blont hår, så där sommarblekt och nästan vitt. Jag ser att hans ögon är lite uppsparrade och jag hinner precis tänka att jag tycker att Simon är den sötaste på hela skolan när han säger: ”Och nu då, nu, nu leker vi att jag är en stor kille som håller fast dig och du kan inte komma loss!”

Så fort han har sagt det känner jag hur allt blir liksom varmt runtomkring oss, alldeles varmt, men det blir extra varmt just där Simon sitter, precis där han gränslar över mig. Jag vet inte var jag ska... vad jag ska... Han ser nog att jag är röd i ansiktet för nu spärrar han upp ögonen ännu mer och jag... jag vet inte... Jag vrider mig i jorden, skrapar huvudet mot en av rötterna. Jag har glömt bort att det är krig, att vi är i olika lag, ser honom i ögonen och säger ”Ja, nu är du en stor kille som håller fast mig, och jag kan inte komma loss!”

b)

Han har verkligen saker överallt. Lådor staplade på varandra, trasigt porslin, en uppstoppad tjäder... till och med ett trumset i köket! Sängen är full med kläder och böcker. ”Ja, jag ska flytta” säger han och ger mig en öl. Jag tar några snabba klunkar och känner att jag måste göra nåt... jag är så dålig på sånt här! Så jag ställer mig och stirrar in i hans skivsamling som han tydligen väntat med att packa ner, i stort sett bara hårdrocksskivor, och... bra... han är snabbt där och smeker mina höfter. Snart ligger vi i lädersoffan. Han har skägg som river mot

min kind och jag slickar i hans öra, sådär som jag förstått att han gillar för han stönar så fort jag nuddar dem... När han äntligen tar av sig jeansen har han fula kalsonger, mörkblå y-front, men jag bestämmer mig för att... jag bryr mig inte om dem och är snart på väg att komma i hans mun. Balkongdörren står halvt öppen och så... (*skrattar till*) Ja, nere på gatan är det en blåsorkester som börjar spela, helt plötsligt... Det är fotbollsturnering i stan och invigningsparaden startar tydligen precis utanför hans hus. Vi är tvungna att ta en paus för att... ja, jag menar, vilket soundtrack! Jag ler mot honom medan han tar mig i sin mun igen... och så låter jag honom svälja allt till takterna av musiken.

Nästa morgon får jag ett sms och springer ut på gräsmattan. ”Verkligen fint att träffa dig snygging! Har tänkt på dig. Hör av dig om du är i stan igen. Puss.” Har tänkt på dig... Stan igen... Puss... Det är som att... allt släpper... Jag faller ner på gräsmattan och ser hur molnen rasar ner mot mig... Allt det gröna... allt det grönskande mjuka och jag vrider mig... hans skägg... hans leende... hur hans öron smakar... allt det där gröna... har tänkt på stan... igen... dig... puss...

Det hinner gå ett år innan vi ses igen, och då är det istället han som besöker mig... i min nya stad. Jag möter upp honom på torget, han har gått en lång omväg... kommer gående med tre diktsamlingar i handen... har tydligen precis intervjuat någon poet. Han smeker mig på rumpan när vi går uppför trappan till min lägenhet. Som tur var är det någorlunda fräscht just idag, den senaste veckan har jag hittat en prickig korb-macka, en kniv och bajs i trapphuset... men nu känns det bra... Jag låter honom välja en skiva och snart sitter vi i soffan och lyssnar på... Emmylou Harris... Country? Poesi? Var han inte hårdrockare? Jag känner mig förvirrad... fattar inte riktigt att han är här ens men... ja, vi nynnlar med båda två och börjar hångla. Han pressar in tungan och biter mig i läppen... nyper mig hårt i bröstvårtorna innan han praktiskt taget lyfter över mig till sängen. Jag sliter av mig byxorna och skiter fullständigt i att jag inte satt upp gardiner i fönstren som vetter mot äldreboendets balkonger. Han daskar till mig på kinden och jag slickar i hans öron, äntligen! Han hinner knappt börja runka mig förrän jag kommer. Han skrattar till och pussar mig i nacken. ”Du, det är okej!”

Det är okej... säger han i all fall... och så går vi ut och tar en fika istället... varsin stor skål med italiensk glass och ett rån på toppen... Jag tror att han ska sova över men han tar nattåget... skickar i alla fall ett meddelande om att det var fint att ses och... vi kan väl hitta på något? Ja, när han jobbar här nästa gång? Och allt släpper igen, allt det gröna... Jag faller och vrider och molnen och... allt...

Han svarar inte på mina sms förrän ett och ett halvt år senare. Nån bok... nån intervju... nåt politiskt tydligen... Jag skickar tillbaka efter några timmar. Visst... vi kan ses, ta en fika kanske... det kunde vara trevligt, men jag... jag har... Du måste i så fall veta att... Alltså att jag har pojkvän nu. ”Vadå, vad betyder det då? Inget hångel?”. Nej... inget hångel. ”Men vadå, din pojkvän behöver ju inte få veta nåt”. Nej... nej, det ska han inte. Och vi ses inte.

Jag har sett honom på tv några gånger... läst någon artikel han publicerat. Och varje gång... varje gång jag ser honom eller om jag läser något han skrivit känner jag... ja, då känner jag hur... mjukt grönt gräs... fallande... grönskande jord... allt släpper... moln? Nej... nej jag vet inte längre...